

**Overweging 1^e zondag van de Advent B-jaar 30 november 2014 - Leny Beemer
Dominicuskerk Utrecht**

‘Scheur toch de wolken weg en kom’ zongen we als openingslied. En die bede wordt nog eens hartstochtelijk herhaald in de woorden van de profeet Jesaja. Donkere wolken als beeld van een oerervaring van duisternis, zoals we ze ook zien in het eerste geopende venster van het raamwerk hier naast mij.

Er leeft een diep verlangen in ons naar licht, naar bevrijding, naar goed leven met elkaar. Maar kennelijk is de ervaring van een wereld vol donkere wolken heel sterk. Dat ervaren we in onze tijd, dat werd ook ervaren in de tijd, dat Jesaja het haast uitschreeuwde naar God, toen bleek, dat na de terugkeer uit de ballingschap er vooral teleurstelling was. De mensen hadden misschien ook wel te hoge verwachtingen, dat het, eenmaal thuisgekomen in hun eigen land, allemaal veel beter zou zijn. Maar er moest nog zoveel worden opgebouwd, zoveel ook veranderen in de mensen zelf. Mensen vragen God smekend, waarom de ellende helemaal niet voorbij blijkt te zijn. Het is een beetje hetzelfde verhaal dat we lezen in het boek Exodus. Het volk is weliswaar op spectaculaire wijze bevrijd uit slavernij en onderdrukking, maar de ervaring erna was helemaal niet zo rooskleurig als verwacht. Er is nog steeds honger, dorst en onderlinge onenigheid. Het volk mort, ervaart het leven als een woestijn. Hoezo Gods bevrijdende kracht, hoezo uitzicht op nieuw land, overvloeiend van melk en honing? Zoiets moet het volk Israël ook hebben ervaren bij terugkeer uit de ballingschap. Ook nu na terugkeer uit de ballingschap gelooft het volk er niet meer in, verliezen ze hun vertrouwen op God en zijn belofte, keren de mensen zich van Hem af. ‘Scheur toch uw hemel open’ roept Jesaja uit. Diep in hem blijft het besef leven, dat God trouw is en blijft, door alles heen. Diep in zich weet hij, dat God een vader wil zijn voor zijn volk, die het allerbeste voor ze wil.

Ook wij ervaren veel donkere wolken in en om ons heen. Het dreigende geweld van fanatieke en niets ontziende machten komt steeds dichterbij. Onze welvaart wankelt onder niet meer te beheersen economische krachten. Mensen ontvluchten armoede en geweld op zoek naar beter leven, maar worden als het even kan door onze rijke westerse landen buiten gesloten, teruggestuurd. Naties sluiten het liefst hun grenzen, als zou het daarmee veiliger worden. Veel mensen raken meer en meer verslaafd aan wat hen kan verdoven en een gevoel kan geven van tijdelijk geluk, dat uiteindelijk meer ongeluk brengt dan geluk.

De kerken trekken zich beleidsmatig terug op nog maar een paar kleine, verspreide vestingen, alsof daarmee de wereld zou worden gered. We worden apathisch, gelaten met zoiets van: we kunnen er toch niets aan veranderen. Hoezo toekomst? Hoezo goed leven voor elk mens? Hoezo vertrouwen op een bevrijdende God? We laten en masse God los....

Maar toch blijft dat oerverlangen naar licht en de komst van Gods Rijk hier op aarde als een vuurtje in ons smeulen. Mensen blijven zoeken. Ook wij doen dat. We maken deel uit van die grote wereld om ons heen, maar we leggen ons er niet zomaar bij neer, dat het toch niks meer kan worden. We blijven samen komen, we blijven luisteren naar de verhalen, we blijven als gemeenschap ons geloof en onze hoop delen met elkaar. Zijn wij dan beter dan al die mensen buiten deze gemeenschap? Wel nee, als we in ons hart kijken weten we immers ook niet meer hoe het allemaal moet? Mijn en uw duistere wolken zijn niet minder donker dan die van anderen.

Waar putten wij dan uit, wat beweegt ons dan om wel hier te zijn en te blijven uitzien en hopen?

In de evangelieperikoop van vandaag zegt Jezus ons: 'Wees waakzaam'. Dat is misschien wel het sleutelwoord.

Vaak is deze oproep tot waakzaamheid verkondigd als een stok om te slaan: Als je niet oplet moet je maar zien wat er gebeurt, want de Heer des huizes komt altijd onverwacht. Als bij zijn komst de boel dan niet op orde is, dan gaat het dramatisch mis met je. Je wordt buiten geworpen voor altijd. Dat heeft helaas generaties lang een gevoel van schuld en angst gegeven.

Gelukkig zijn we deze teksten in onze tijd heel anders gaan verstaan. Het gaat er niet om het gevaar van de wereld buiten te houden. Wij zijn niet eens in staat om de donkere kant van het leven buiten te houden, laat staan te veranderen. Maar waar het wel om gaat is om binnen die context van donkere wolken het vol te houden, te blijven vertrouwen op Gods genadevolle toewending naar ons mensen.

Zolang wij het aandurven te blijven hopen en geloven, dat God zelf daar is waar we alleen en verlaten zijn, waar we alles dreigen kwijt raken, dan ligt juist daarin uitzicht op toekomst verscholen. Dat heeft Jezus ons laten zien, niet alleen in zijn omgang met mensen om zich heen, maar ten einde toe in zijn eigen verlatenheid en dood. Jezus breekt open wat is vastgelopen. In Hem, zijn leven, zijn dood, breekt het Licht door, dat alle duisternis verdrijft.

Natuurlijk wil dat niet zeggen, dat wij niets zouden hoeven doen. Waakzaamheid blijft een sleutelwoord. We moeten wel degelijk alert zijn om te leren beseffen, dat God werkt door onze ogen, die zien wat er gaande is, onze oren die horen en luisteren naar anderen, onze handen, die goed doen, onze voeten die mensen tegemoet gaan, ons hart, dat meeleeft met wie er doorheen zit of met wie zwaar moeten lijden, onze mond met bemoedigende woorden, ons denken, dat we inzetten voor de samenleving. Maar we hoeven ook niet in activisme te vervallen. Op de lange duur put ons dat helemaal uit, raken we niet alleen de ander, maar ook ons zelf kwijt. We mogen met heel ons hart en met heel ons verstand erop vertrouwen, dat de toekomst van de wereld niet van ons alleen afhangt. Het is Gods genade, waaruit we mogen putten en leven. Die genade was er, is er en zal er altijd zijn. Als we daarvoor open gaan, dan gebeuren er uit meest onverwachte hoeken kleine wonderen, die ons optillen en doen verder gaan. Waakzaamheid gericht op licht, dat door onze duisternis heen breekt.

Moge deze adventstijd voor ons een oefening zijn om met geduld en aandacht het licht, dat in Christus van God komt, vol vertrouwen te verwachten. 'Wees dus waakzaam', want het Licht is er al. Dat het zo moge zijn.